

Klima referat

Korleis kan kommunen leggje til rette for at innbyggerne kan ta klimavennlege valg i kvardagen?

Transport

- ✓ Bestille el sykler
- ✓ Flere el-ladestasjonar. BKK styrer kapasitet på nettet, med hensyn på nye ladestasjonar, nye trafoer, kommunen må vere med på spleiselaget.
- ✓ Elbiler, ladestasjonar, ladesykler, infartsparkeringen v Bjørkheim, fleire ladestasjonar. Tyssekaien?
- ✓ Bilparken til kommunen bør vere elektrifisert. Har allerede på sjukeheimen.

Kollektiv transport

- ✓ Reelle alternativ, må gå busser! Bjørkheim infartsparkering.
- ✓ Bussen er ofte full, får ikkje komme med. Kva er løysningar på dette?
- ✓ Samnanger er heilt avhengig av bilen. Samlokalisering. Gode kollektivtilbud, det er dårlig i dag.
- ✓ Skape egne busstilbud, dynamiske ruter, kommunen kan skape ein arbeidsplass på dette. Minibusser. Ide?
- ✓ Unge burde sykle mykje meir.
- ✓ Ide: Ring til bussen_ minibuss som henter rundt i kommunen

Forvaltningen må:

- ✓ Kommunale anskaffelser-offentlege konkurransegrunnlag: Vekte klima mykje høgare i ein anbudsprosess. Kreve dette. Større krav til klima her!
- ✓ Formidling kunnskap om kjøkkenhage og drivhus. Fint om vi kan satse på dette. Kurs?
- ✓ Leggje til rette for lokale arbeidsplassar

Energi:

- ✓ Grønn kraft: Kan Samnanger levere meir vasskraft?
- ✓ Må se på solceller, kva er status i dag?, kva med Skottabakken?
- ✓ Energieffektive tiltak på eksisterande kraftverk. Kan vi få meir ut av dette?
- ✓ Kraftverket i Alvdalselva: Bra tiltak. Også negative konsekvenser for vasskraft, langtids effekter, negativt for natur i kraftelver, jf. rapport fra NTNU
- ✓ Solceller: solcelleforeningen er etablert i Bergen.

Søppel, klidesortering og kloakkutslepp i naturen:

- ✓ Plastrester, plast i naturen. Aksjoner for rydding langs fjære. Frivillig, BIR med på laget.
- ✓ Lite plast som kjem inn i fjorden her. Mest i Rolvsvågen, «virvler opp der».
- ✓ Kildesortering, kjem meir av dette. No er det boss og papir. Nye EU krav, BIR har stor fokus på dette. Målsettinger er mellom anna heimehenting av glass og metall. Auka sortering i heimen.
- ✓ Emballasje i industrien, kjem nye krav. Sirkulær økonomi er stekt inne, produsent- ansvar, pågående Eu prosjekt.
- ✓ Holdningsendringer i befolkningen. Skole og barnehage: Rammeplan- bærekraftig utvikling? Ja, barn er med på dette, ein del av kvardagen.
- ✓ Lokale kloakkutslepp. Indre- Tysse. Er det ein plan for «ulovlege utslipp»? Septik 24 tømmer i sjøen??
- ✓ Lage ein prioritering på kva som haster av lokale utslipp. Viktig.
- ✓ Få eit skikkelig opplegg i barnehager /skule, bedre opplegg for kildesortering/ få ein skikkelig Container i stedet for små søppeldunker. Gjer det skikkeleg!
- ✓ Matsvinn: Kompostering. Kva kan kommunen gjere? Kommunen kan holde kurs. Lage kompostbinger på skulen, elevbedrifter. Kvar skal vi setje inn ressurser, prioriteringer.
- ✓ BIR: hytterrenovasjon på Kvamskogen. Formål: Redusere antal hentepunkt/ redusere transportbehovet. Vil samarbeide med kommunen her.
- ✓ Dyrt å levere plast for barnehager. BIR, kvifor er det dyrt? Dyrt for bedrifter, gå i dialog med BIR. Det kom stativ og plastikksekker i fjor på skulen, barnehager har ikkje.
- ✓ Prosjekt på søppelsortering? Søke det kommunale fondet?
- ✓ Ungdomsrådet: Kva tanker har dei?
- ✓ Opptatt av søppel/ vrak rundt i kommunen, korleis er status her? BIR orienterer på neste naturutvalg.
- ✓ Søppelbøtter må plasserast ut der det går folk, knyttes til frivillighetssentralen eller pensjonister som kan tømme/vedlikeholde.
- ✓ Vikaskjeret? Blir der plukka søppel der?
- ✓ «Adopter ei strand»: Kan ein få midler gjennom klimafondet til dette?
- ✓ Ytstevågen: Her er det mykje skit/ boss. Kan nokon adoptere denne stranda?
- ✓ Kartlegge strendene, vil du bli fadder for ei av desse strendene, få ein avtale, korleis kople BIR på for tømning? Årleg – gratis levering- få annonsert dette! Tydleg- samordne !!! Må melde inn i forkant- til BIR -så dei veit kor det skal hentast.
- ✓ Det vert ikkje sortert plast i dei store einingane i kommunen, dvs ikkje på sjukeheimen. Her må dette på plass. BIR bedrift. Kommunen må definere dette, kommunen må gjøre dette tiltaket! Dvs bestille ein «pakke».
- ✓ Avløp/ kloakk i Eikedalen: Godt miljøtiltak. Kopler med G/S. Håper på at det kjem noko snart.

Kloakkanlegg i kommunen som ikkje held mål:

Må ikkje vere redd for å vere tydleg! Alle bør gå igjennom sine egne kloakkanlegg for å finne ut om dei er lovlege. Gå ut i Samningen om dette.

Søppelbrenning:

Vi brenner boss, bør ikkje akseptere dette. Brannforsifter regulerer bålrensning. Sette forbud mot bålrensning i kommunen? Bålrensning er ein «slags» ukultur som er etablert.

Søppel:

Folk kastar søppel, ligg på nedsida av skråningen i Ådlandslia. Miljøkriminalitet. Dette er nytt no, må gjerast noko!

Bilvrak, kva med dette? Status? Bør bilvrak håndterast direkte av kommunen? Skeptisk til at dette vert håndtert av Bir.

Klimaplan:

Det er vedtatt i kommunestyret ein klimaplan. Rangere ein tiltaksanalyse i denne. Først analyse av status i dag, så prioritere gjennom ein klimaplan. Vedtak om klimaplan, sette føringer for denne? Stikkord: Energisparing(drift av bygg)

Generelt

Busetting må vere sentral. Offentleg transport er viktig, også v fritidsaktiviteter. Langtidsiktige planer for miljø: sentral bustadutbygging-Bjørkheim. Godt klimatiltak.

- ✓ Kommunen bør satse på BREEM.
- ✓ Klimapartner. Hilde Lill orienterte. Skal lage dette. Oversikt over energisparing i klimaplanen.
- ✓ Skulehager er aktuelt.
- ✓ Tiltak for å redusere handelsflukt, redusere «reiser» ut av kommunen , stadsanalyse-Bjørkheim, tiltak her vil kunne påvirke dette.
- ✓ Alt må bli så kortreist så mulig

Om økonomi

- ✓ Får ikkje tilført extra midler på budsjettet. Fond satt av til dette, eit par 100 000 kr er på budsjettet. Formidle dette mykje bedre ut.

Sagt og tenk om miljø-og klimatiltak:

-Må ikkje sette ut off. tjenester som folk trenger der du bur i kvardagen –ikkje bærekraftig!

-Kvifor tek dei (BIR) med seg bare ein full plastsekk, når vi har fleire fulle plastsekkar som står klar for henting?

-Spillvarme frå datasenteret: Dette gjev muligheter

-Ny hippiebevegelse- helt nødvendig!

-No har vi diskutert «opp i dagen» ting; dvs tiltak som vi kan vi begynne med, med ein gang.

- Vi må først «rydde» opp i kloakkutslepp, vrak mm, så kan ein starte opp med ein klimaplan

-Det er mykje «sløsing». Bør bli meir bevisste.

-Kutte ut kjøtt i stor grad.

Sagt om Vindmøller:

- «Du ser dei i 2 år- så ser ein dei ikkje meir «

-Hvorfor står dei ikke tettere? Synest ikke noko om det.

-Kan ein sette opp ei lita vindmølle i hagen?

-Vind er lite innovativ grønn energi.